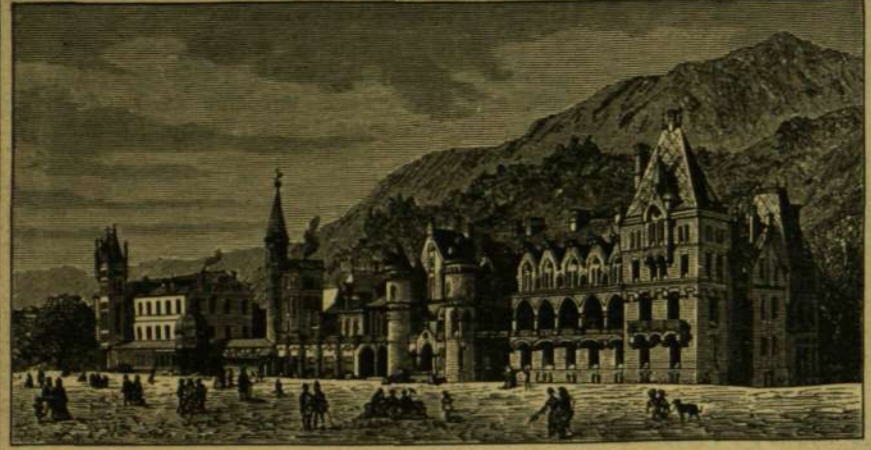

Dr. Brehmer-féle gyógyintézet tüdőbetegek számára, Görbersdorffban.

(Kimerítően tárgyalva a „Vasárnapi Ujság” 1879. évf. 3. számában.)

Az első, tüdővészések számára alapított, sanatorium, téli kertjével egész éven át nyitva van. A téli gyümölcs eredményei semiben sem állanak a nyáriak mögött. — Ellátási díj hetenkint 42 márkától följebb. — Posta- és távírdaállomás. — Leveleket és tudakozásokat elfogad

Dr. BREHMER.

Csak 1 frt 20 kr.

Egy részlet 5000 db kitűnő járású óra, melyek minden 24 órában felhuzandók, sárga lánczsal, perezig szabályozva; egy évi jóállás mellett, darabonként 1 forint 20 krajczárért, kaphatók az 5116

Óragyári raktárban Bécs, Praterstrasse 16.

CHIOCOCA-LIKŐR

(Liquor Chioceae fortificans), egbitosabb, legértelmesebb s legjobb

SZER A JELENKORBAN különösen

a férfi-erő

gyökere és gyors életkítése és erősítése; kellemes, fűszeres és iz tekintetben a legfinomabb s legemesebb likőrt felöltöztetve; nem csak mint gyomororvost, emésztést elősegítő, étvágygerjesztő italt, hanem mint kiválóan bizonyított erősítő és minden testi gyöngeségben szenvedőnek elenyevelt izmok életkítése és erősítése, valamint az idegek frissítése és feszesebb életkítése céljából ajánlják. Meglehető kellemes és lelkisítő hatásában. Ezen kívül a pártatlan szemmel előbbi erejűk visszahatását, miről számtalan elismerés előbbi egyénaktól, valamint közönséges iratok is, megtekintésre készen állnak, de nyilvánosságára gondoskodnak. Ára egy eredeti üvegnek, röplattal együtt 3 frt. Csomagolási költség 20 kr.

Fő szétküldési raktár: Chioldi D. C. gyógyszerár, az Óragyárihoz Bécsben, Währing, Herrengasse 26. (hová minden levélbeli megrendelés intézendő). Fiók-raktár Budapestben: Török József gyógyszerár. 5163

Dr. Pattison köszvény - gyapotja

enyhíti azonnal és gyorsan gyógyítja a csúsz és köszvény minden féléseit, ugymint: arc-, mell-, torok- és fogfájást, fej-, kéz- és térd-köszvényt, tagszagát, hát- és ágyékkíjást.

Csomagokban 70 kr. és fél csomagokban 40 kr.-ra kapható: Török József, gyógyszerésznél a szent lélekhez, király-utca 7. Budapest.

Rockon Antalnál, szerb-utca 1. Aradon; Henrici F. gyógyszerésznél Pozsonyban; Pecher I. E. gyógyszerésznél, Temesváron. 4828

Legkellemebb és legkitűnőbb gyógyhatású magy. édes MUSTÁR

feltalálva és készítő Fácányi Armin gyógyszerésztől, Budapest, X. ker. Kőbányán.

Ar: egy nagy üveg 1 frt, kis üveg 50 kr. Kapható a feltaláló a készítő, és a követelő raktárakban Budapest: Török J. gyógyszerész - Széna Gy. gyógyszer. - Hantl K. gyógyszer. - Ede-kuty L. udv. szállító. - Radocnay és Bányai. - Neruda N. Droguista. - Brázy K. nagykereskedő - Molnar J. Paristák-épü. etében. - Hüher K. Lipót utca. - Hub-nay J. uivilág utca. - Takáts Lajos kereskedő hatvani utca. - Budán a városban, az udvari raktárban. - Wlasek E. Krisztinaváros gyógyszer - Zboray B. gyógyszer. - Schudel Jan. lánchíd mellett. - Vidéken: számos gyógyszerész és kereskedő uraknál.

Elismerő és hála-nyilatkozat.

Tek. Fácányi Armin gyógyszer. urnak, Budapest-Kőbányán. Az ön által készített kitűnő gyógyhatású édes mustárjának használatát után igen jól érzem magam, mert n incsak hogy a sok nyálkától, hanem azonkívül igen makacs gyomorhurutaimtól is majdnem már - egképen megszabadultam - Miatán pedig ezt még továbbra is használni óhajtván, annk folytán ezennel tisztelettel felk-rem, hogy sziveskedjek nekem az ön öly kitűnő gyógyha-ásnak bizonyítványt mustárjából még két nagy üveggel utánvétellel küldeni. Tót-Megyer 1878. ápril hó 6 án. Kőrhegyi József s. k. fotanító. 4837

A FRANKLIN-TARSULAT magy. irod.intézet kiadásaon (Budapest, egyetem-utca 4) megjelent és kapható

English-Hungarian Dictionary. Angol-Magyar szótár.

Irta BIZONFY FERENCZ.

32 nagy 8-rétű iv. Ára füzve 4 frt. Francia félbörkötésben 1 frt 4.80.

Az élet iskolájában.

Elbesszés levelekben. Irta KRÓN KLÁRA. Némethöl fordította KOZMA JÓZSEFNÉ-GESZTESSY ETELKA. Ára füzve 1 frt 20 kr., vászonba kötve 1 frt 50.

Hajfonatokat

tiszta, valódi emberhajból 50 cm. hosszúra a két vétköz - ámulatos olcsó árakon: 2 frt, 2 frt .0 r., 3 frt, 4 egész 5 frt, a legpompásabbakat, ajánl egyetűl és kizárólag az I. bud.-pesti hajmunka gyár.

Löwenbein J. Budapest. VII., kismező-utca 30. sz. Vidéki megrendelések pontos és lelkiismeretes, utánvét mellett, be küldött hajminta sz.rint 4818

RÓMAI RÉGISÉGTAN, A RÓMAI IRODALOMTÖRTÉNET VÁZLATÁVAL, BOJESSEN-HOFFA NYOMÁN

a gymnásiumok felsőbb osztályai számára és magánhasználatra, átdolgosta ÓKÁNYI PÁL, tanár.

108 ábrával. Ára füzve frt 1.40

VASÁRNAPI UJSÁG

Előfizetési feltételek: Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: egész évre - 12 frt, félévre - 6 * Csupán a Vasárnapi Ujság: egész évre - 8 frt, félévre - 4 * Csupán a Politikai Ujdonságok: egész évre - 6 frt, félévre - 3 *

14-dik szám. 1879. BUDAPEST, ÁPRIL 6. XXVI. évfolyam.

SZEGEDI ÁRVIZKÉPEK.

Greguss Imre rajzai.

A gátról menekülő munkások márcz. 12-én. Alsó-városi részlet. Fehér ló-utca a Rókus-városban. Alsó-városi szélmalom. Dorozsma. Életmentési jeleret. Rókus-városi részlet.

Lókiállítás, loárverés.

Budapestben, az omnibus-telepen a májusi lóversenyek alatt az alulirt társaság Magyarország legjobb tenyésztésének eladó anyagából lókiállítást, loárverést, ügét versenyt, fogatok, lovak és ezekhez tartozó iparcikkékből sorsjátékot rendez.

A lókiállítás május 5-én reggel kezdődik és ezen napon következő díjak osztatnak ki a juris ítélete után:

A kiállításra hozott legszebb egy pár kocsi lóra. 1. díj. Állandij egy 5 éves mezőhegyesi kanca. (220 arany érték.) 2. díj: 40 arany. 3. díj 30 arany. 4. díj 10 arany - 10 frankos.

A legszebb hárty lóra. 1. díj: tiszteletdíj 2 díj 30 arany. 3. díj 20 ar. 4. díj 10 arany. Május 6-án déli 12 órakor a városligetben ügét verseny kettős fogattal. 1. díj: állandij, egy bábolnai 5 éves kanca. (150 arany érték.) 2. díj: 50 arany, 3. díj 20 arany. 4. díj kettős tét.

Egyes fogattal. 1. díj 50 arany, 2. díj 30 arany, 3. díj 10 arany. 4. díj kettős tét. Május 7-én reggel 10 órakor 200 darab kiállított lónak nyilvános árverése Május 8-án délelőtt 10 órakor a sorsjáték nyerevény-tárgyainak bemutatása, 12 órakor nyilvános sorsszuhas a kiállítási omnibus-telepen. 1-ső nyerevény egy négyes fogat. 2-dik nyerevény egy kettős fogat. 3. nyerevény egy fiakker fogat. 4-dik nyerevény egy nehezebb igás fogat. Több felnyergelt hárty ló és lóhoz tartozó iparcikkékek. Összesen 30 darab értékes nyerevénytárgy: egy sorsjegy ára 1 frt.

Ha a nyerő a nyerevénytárgyat megtartani nem akarja, a társaság az előnyös eladási ártól és az ár közepében kifizetéséről gondoskodik. 5196

A nyerevény tárgyak a kiállításra hozott lovak közül vétetnek. Külföldi vevők hirdetémenyek és egyenes levelezések által ezen loárverésre meghivatnak. Biztosan reméljük, hogy ezen kiállítás Magyarország jobb tenyésztői és a külföld jobb lóvevői találkozására leend. A lókiállításához bejelentések azonnal, de legkésőbb ápril 10-ig elfogadrtanak. Az egész ügyre vonatkozó kérdések és felvilágosításokat ad a társaság igazgatósága: Nemzeti színház bérház.

A lótenyésztés emelésére alakult részvényitársaság. Budapest, 1879. márczius 1-én. Az igazgatóság.

Hajóra magyar!

A bősz Tisza előnti az országot vízzel és executióval: Bolond Istók előnti a bősz Tiszát méreggel! Bolond Istók hajóján biztos menedéket talál mindenki negyedévre 2, félévre 4 forintért, mely a kiadóhivataltba (Budapest, himzó-utca 1. sz.) küldendő. Hajóra magyar! vagy elvisz a két Tisza! Bolond Istók, országos kormánybiztos a Tisza ellen.

Szeged hajdan és az imént.

I.

A ROMA DÖLT városnak saját története van. Nem ennek száraz ismertetésével akarok most foglalkozni, ezt könyvekbe írják a szakudósok.

Én azon adatokra fogok szorítkozni, melyeket a város népének közelmúlt életéből és hagyományából, hálás fiui szeretettel olvastam le.

Emlékezem a boldog gyermekkoromból, mikor még oly fogékony a szív és az elme, — emlékezem kedves városomnak régi alakjára, szeretett Tiszánknak füzes partjaira, s arra a népeletre, mely telve eredetiséggel, telve gondtalansággal, jellemző a kort és a várost, melynek ilyen sajátosságairól már az ötvenes években irtam volt a „Vasárnapi Ujság“-ba.

Nincs város a hazában, melynek meg ne volna az ő egyéni sajátosságai, de olyan sajátosságok mint Szegedéi voltak, ezek mégis csak az övéi, az ő különös sajátosságai voltak.

Nem olyanok, mint minőket a Kuthy „Rejtelmek“ festenek; de olyanok, mint azon egyszerű falusi leányéi, a kiről röviden azt szokták mondani, hogy a „természet tiszta, hü, szép, de egyszerű, romlatlan gyermeke“.

Bent a tavaszban, mikor a fűzék és a repcevetemények virágoztak, ha az idegen lesétált az ugynevezett boszorkánysziget felé, a Mattyas és Ballagi tó tájékára, ott találta az alsóvárosi öslakókat, a folyóra vizért járó dallos leányokat, a fuvalával mulató molnárokat és halászokat. Különösen alkonyatkor népes volt a folyópart. Dal, zene és a vízi malom kepelése egy letűnt patriarchalis életmód pásztoróráinak emléke. A piros paprikával beakott tiszta fehér házak előtt subára heveredett öregek, a földmunkáról hazatérő középkorúak, a nyáját hazaterelő pásztorfi, a kolomp és csengők zaja: meglehetősen falusias tájkép állt előttünk.

Nem védte ekkor Szeged városát ez oldalon semminemű töltés, a kis-tiszaparti házak talaja oly természetes magaslatot képezett, hogy oda víz nem hatolt be soha.

Beljebb e városrészben az iskola és bolt, a mészárszék, s még beljebb a ferenczi ösi temploma, hol Mátyás az igazságos egykor országgyűlést tartott, s hol mostanig őrizték ajándékba adott palástját, ezek a pontok valának e városrész központjai.

Sajátságos pásztor és földművelő nép, sajátosság, a kornak és népnek megfelelő valláserkölcsei műveltséggel, bibliai bölcseséggel, — évenként elvéve alig egy házasságon kívül született gyermekkel.

E városrész népessége abban az időben 10 ezerre mehetett. Ez a városrész, bár már ekkor összeépült volt a belvárossal, mégis egy külön várost formált albiróságával.

Illatos mezők és rétek szélén, füzes partok fölött, nagy ösi eperfák árnyékában, boldogan élt az ösi nép.

A Tisz felső végén élénkebb kalmár-sürgés; a Tiszaparton hajósok zaja, erdélyi sósahajók serege, felső-magyarországi fenyőtalpak sóval, az erdélyiek deszkával, tűzifával megrakva. Ezek esténként a vízi járművek öreinek pásztor-tüzei, a románok siró dalai hallatszottak; itt a most romba dőlő Tápé felé, fűzesek, halászcsoznak nagy vízi járművek álltak: vasut nemléteben Magyarország uszó életstárának nagy hámbárai, melyek közül legtöbb volt a Zsótér János uramé. Itt is a vizre járó leányok dalol-

tak, de ezek már pajkosabbak voltak, mint az alsóvárosiak, s büszkébbek, mert: —

„Alsóváros jámbor város“

„Felsőváros kényes város“

ez volt a városrészek jellemző neve akkor.

Az alsóvárosi nép szökebb, nyulánkabb, a felsővárosi barnább, zömökebb volt.

A felsővárosi öslakók halászok és hajósok voltak. Itt gyakran lehetett hallani a vízi tárogatót, az u. n. buvárkürtöt estenként a hajókon szólani, melynek hangja mérőföldre elhallatszott. A parton kiterítgetett hálók 100 öl hosszúságúak voltak s külön hajóról kezelték.

Ugyancsak az itteni parton utczákra osztott oszlopok közé felvont zsinageken halak száradtak, melyekkel Erdély felé nagy kereskedést üzött e városrész népe. Ennek a városrésznek is megvolt a saját központja, iskolája, temploma, mészárszéke és néhány görög boltja. Ennek már kászinója is volt. Kalmár-műveltséggel bírt. Ez a rész képezte az ösi város másik ösi részét.

Nem azért, hogy az u. n. „uri város“ a belváros választá el, de ezen városrészt lakói az alvárosiakkal, noha tősgyökeres magyarságban egymásnak nem engedtek, ritka kivételes eseteket leszámítva, soha össze nem házasodtak; s ez által eredeti fajjellegüket híven megőrizték.

Hagyomány és történeti följegyzés szerint mindkét faj bátor harcos nép volt. Az alsóvárosiak Mátyás seregében, a felsővárosiak Hunyadi vízi csatáiban Szendrő és Nándor-Fehérvárnál kitünően szerepeltek.

A két városrész közé szorult a belváros mindenféle jövevény népével, mely a két város nemzeti erkölcsi nyomása alatt szintén magyarrá lett.

E városrészben a Tiszaparton volt a vár egy természetes magaslaton. (Most ez is el van öntve.) Ennek környékén voltak a görög kereskedők, német iparosok, kik ma már szintén mind tősgyökeres magyarok. De volt idő, mikor e városrészben németül is prédikáltak s József császár harisnyás, parókás, egyenruhás polgárai nagy szerepet játszottak. Most ezek utódei nagyrészt még nevüket is megváltoztatva még arcvonásaikban sem hasonlítanak őseikre, kiknek németországi keresztleveleit a régi csehládákban még feltalálhatni. E városrész a síkföldön a két ös népfaj közé ékelve, az eredeti magyar ember, a síkföldi nép minden sajátosságait fölvetve. A beszéd, hang, az életmód, étkezés átalakítja a nép sajátosságait.

Az említett városrészeknek tiszaszéli leirt tájaitól beljebb észak-nyugati irányban volt az ugynevezett Rökus-város, kalmárokkal, sertés-hizlalókkal, szappanfőzőkkel. Az ezzel határos felsővárosi belső részen a nagyfuvarosok, vászonkereskedők laktak, a most elpusztult Dorozsma háziparilag készült vásznait is forgalomba hozván.

A belvárosnak a Tiszától beljebb eső részét nyugati irányban az u. n. Mora városrészt vagyis a külső Palánkot házépítők és szőlőkeri munkások lakták. Ez a városrész a mostani árvaház felé s a kalvária felé terült el.

A belváros belső része, az ugynevezett Palánk, az egykori törökvár külső erősségét képezte s az érintett városrészekről mély sáncok, hajdan cölöpözött barrikádok által volt elválasztva. Ezek a szorosan vett belváros körül elterülő sáncok némely részei csak alig 20—30 év előtt töltettek be s itt-ott az ezekkel összeeredt mély-
ségek még most is állnak a város közepében s tántogó úrt képeznek a város testében. De nemcsak ezek, hanem az ezen ösi, szétszakgatottan épült várost védelmileg elválasztott „csöpörkék“, „tankák“, „kácsafészek“ és „ördöglyuk“ nevű mélységek ma is megvannak a városban; s ezek

betöltése, bár fokozatosan haladt, hátráltatta a város nagy egészére alakulhatását. A beélt várral és sópajtakkal együtt hátrányára voltak a város fejlődésének.

Mind ezzel még Szeged terjedelme nincs leírva; hozzá tartoznak még az alsóvárosi és felsővárosi tanyák, a 13—14 □ mérőföldnyi területen szétszórt 14 ezer lakosság, melynek 28 iskolája volt, s a hol közel 1100 szavazó lakott künn, a magas víznél 8—10—15 lábál magasabb homoki pusztában. Ezek voltak egykor Szeged város híres marhatenyésztő lakosai, kikről az egykoru francia író azon szép és gazdag képzetű vásári képet írta le.

Itt künn e tágas határban vannak Szeged város régiebb erdei, a Dugonics által is leirt esőgölei erdő; ugyanitt van Szeged községi birtoka, mintegy 84 ezer hold föld. Szegednek ugyan még másfelé is vannak földesuri birtokai, u. m. Uj-Szegeden, a tápi részen s az alsó Tisza melletti réteken, a melyeknek egy nagy részét szintén nagy költséggel kell a víztől védelmeznie. Szegedhez tartoznak még a kisteleki földesuri jogok is. S vannak határában vele egy közigazgatási községet képező, de tőle távol eső kerétszék, u. m. Röszeke, Sz.-Mihálytelek, Sövényháza.

Egy kised ország. Tegnap még a nehéz időhöz képest türetőleg boldog, de mindenesetre virágzó ország, — ma egy romhalom, melynek feje fölött tenger-áradat csapkod, utczáin új folyományokban nem a szelid Tisza, de a felső vizek, mint a Bodrog, Kraszna, Szamos, Sajó, Zagyva stb. árjai vadul rohannak.

Bakay Nándor.

Musztak és Nesziba.

Musztak:

Ha újra megszólalna Dsámi lantja,
Se volna hozzád méltó! Én neked
Hírük karát hoznám le, éneket
Hogy az daloljon, nevedet sohajtva!
A Cherzonézus napsütötte tája
Hívós forrással arnyas berkiben
Nem méltó hozzád, én édes szívem,
Te szép virágok nyíló róza-fája!
Ha Irem kertje volna birtokomban
S Arábisztánnak éke, gyönyem szerint,
Lábadhoz raknám hó szívem szerint,
Mert drága képed bennem olthatatlan.
S mint lenge róza csalogány szerelmét,
Ugy rocsolod te árva keblemét szét!

Nesziba:

Oh jer szívemre Musztak, árva költő,
Szegényen is te drága vagy nekem.
Te, Irem kertje, hol gyönyör terem,
S lantod e kertben viruló nemes tő.
Hafiz, a perza, nem szolt ékebben,
Nem édesebb a dal, méz-ajkain,
Mint lantodon, te, csöndes álmaim
Merész rablója, ha zengsz önfelédten.
Arábisztánnak gyöngye csak hideg kő,
Csilláma álfény, nem való tűz az;
Szived ha hü, szerelmed ha igaz:
Az a nemes gyöngy, Musztak, árva költő!
S ha homlokod babér majd diszítendő:
Hírük dalát is el tudom feledni!

Kövary Béla.

Guyon sirja.

(1877. Haydár-Pasa.)

A fényes Üszküdar pompája távol,
Fény és zaj innen számláskivetve van,
A ciprus-erdő tegezt busan,
Halkan susogva harcáról és halálról.

Itt nyugszik ő, a szabadság vezére,
Angol vitézek sirjai között,
S a cipruságak a szent sir fölött,
Védőn borulnak a márvány kövére.

A Marmorának lágy zsongása habja
Dicső esatákról mond regét neki,
S a fecske is, mely a léget szegi
E sir felett a hír szavát susogja.

S mint örök lámpa fenn lobog a fény,
Az eszinek bajnokának sirkövé.

Kövary Béla.

A ki örökké bujdosott.

Igaz történet.

Közi: **Eötvös Károly.**

(Folytatás.)

Pár nap mulva megint náluk volt a cserkesz s megint előhozta a menekülést:

— Kegyes ur — mondá Henri — mivel akarod te, hogy mi megérdemeljük az általad való szabadulást.

— Ha van pénzetek: fizettek nekem ezer rubelt; ha pedig nincs pénzetek: akkor dolgoztok nekem ugyanannyit.

— Talán van annyi pénzünk, de hogy és merre tudnánk bennünket megszabadítani? Mi Törökország felé akarunk hazamenni.

— Az az én gondom, a fizetés pedig a ti gondotok. Ha városba jöttök, én onnan elviszlek benneteket a Fekete-tengerre s onnan török hajón elmehettek Sztambulba.

— Ha téged, kegyes ur, meg nem sértünk, azt kérdezzük, mi dolgod van neked a mi megszabadításunkon kívül a Fekete-tengernél?

— Oktalan állatok! Az oroszok bejöttek falumba és beültek váramba, én pedig megalkudtam velük, hogy három évig nem megyek hazra, de három év mulva haza megyek s akkor falumat és váramat visszaadják. Három évig pedig csak nem lehetek Tülmenköjában.

A francziák újra meg újra tanácskoztak. Sorsuk nem volt rossz, noha nem voltak szabad emberek. Étel, ital, hajlék, ruházat, munka és egy kis pénzeske is mindig biztosan megvolt számukra; legalább addig, míg öregség vagy betegség miatt el nem gyengülnek. Mi sors vár aztán reájuk: nem lehetett elgondolni. Szünik-e egykor a kalmuk uraság kapzsísága, hajlandó lesz-e egykor nekik a szabadságot visszaadni: erre senki se adhatott feleletet. Annyi bizonyosnak látszott, hogy minél több hasznot hajtanak neki: annál nehezebb és kockázatosabb előtte a szabadulást csak föl is említeni. A szökés pedig sehogy se látszott czélyszerűnek.

— Én pedig, szólott Henri egy éjszakán, mielőtt a menekülésről tanácskoztak, én pedig barátim itt nem maradok. Akár jutok el Franciaországba, akár nem, én innen eltávozom. Mikor és miként távozom, azt magam sem mondhatom meg. De bár újra kelljék átelnem az eddigi szenvedéseket, én újra neki megyek a világnak. Ha bizonyos volnék is a halálról, még akkor is neki megyek. Most már negyven éves vagyok, én hazámban akarok meghalni. Meglehet, Harvey és a többiek már ott vannak. Szegény Monteau, ha nem hallgattunk volna rá, talán már mi is otthon volnánk.

E sóhaj volt az, a mi már talán százszor kiröppent a kis társaság szívéből. S mégis a többi franczia épen nem látszott oly elhatározottnak, mint Henri, a ki pedig mintegy hallgatag meg-
egyezéssel vezetőjüknek tekintett. Azonban mint oly gyakran, most is egy külső körülmény sietteté elhatározásukat.

Meg kell jegyezni, hogy két társuk időközben elhalt. Valami veszedelmes, ismeretlen láz

támadta meg őket Tülmenköjában s gyógyításuk nem vezetett eredményre. Sirva, zokogva kísérték ki őket a pusztára, hol a kalmuk temetője mellett helyezték őket a föld alá, diszesen faragott fakeresztel diszítvén föl a két sirhalmot, melyet a francziák soha se láttak többé s melyről ott Franciaországban az elhagyott rokonok és ismerősek még csak sejtélemmel se bírtak soha is.

A második temetés után egyik társuk kijelenté, hogy ő soha se megy el e vidékről, nem kockáztatja többé életét s életének nyugalmát és jóllétét. Ő itt marad és meg fog nősülni.

E kijelentés alig pár nappal történt az előtt, mikor Nukhár bej Tülmenköjába érkezett. E kijelentésre különben a legfőbb okot valószínűleg az szolgáltatá, hogy a franczia nagyon mélyen talált egy kalmuk leány szemé közé nézni, ki a palotában az uraság egyik első rangu nejeinek volt szolgálója s kinek szülői Asztrakántól délre a Kaspi-tenger partján Szinszilinszkiben laktak s kit neje kérelmére Balán néhány paripán vett meg vagy cserélt be szülőitől.

A franczia bekérdezte az urasághoz s előadta alázatos kérelmét, mely abból állott, hogy az uraság engedje meg a kalmuk leánynak feleségül vételét.

Az uraság láthatólag jó kedvvel, mosolyogva hallotta a francziának komoly szavait.

— Hát aztán, ha feleséged lesz, hogyan hurcolod azt magaddal, ha egyszer megszabadítanálak?

— Sehogy se kegyelmes ur, itt maradok Tülmenköjában.

— Azt ugyan okosan határozta el, mert ha el nem határozta volna, akkor is csak itt kelene maradnod. Hanem hát, mid van neked, mit adsz a lányért?

A franczia nem egészen fogta föl jól a kérdést s azért csak annyit felelt:

— Mit adnék mást? Magamat adom.

Az uraság elcazagta magát s aztán ezt felelte:

— Ilyen ökrök vagytok ti európai szolgálók. Hiszen az a lány nekem szolgálóm, az apjának pedig lánya. Mivel váltod ki tőlem s mivel veszed meg az apjától?

A franczia előtt furcsa színben kezdett mutatkozni a világ. Most értette már meg, hogy kell szerezni feleséget, ha a kalmuk lányok közt akar nőt keresni. De miután az uraságnak jó kedve volt, egész bátorsággal felelt:

— Kegyes urat megkérem, hogy engedje el a váltságdíjat s adjon nekem és feleségemnek egy kis faházat és egy kis szabadságot, a pénzemet pedig két felé osztom s aztán 60 rubelt adok a lány apjának, a másik 60 rubelen pedig veszek a leánynak ajándékot.

— Hát magadnak mi marad aztán?

— Nekem pedig megmarad a lány.

Az uraság újra elcazagta magát. Nagyon megtetszett neki a franczia furcsa beszéde.

— Jól van. A rubeledet tartsd meg. A lányt neked ajándékozom. Apjának adtam már érte négy lovat, most még adok ötven juhot és egy halót, elviheted neki magad, majd Mekle élvezet Szinszilinszkibe.

A franczia nagy hálálkodással csókolt kezét az uraságnak s köszönte meg a nagy kegyességet, a sok ajándékot és a kalmuk leányt. És csakugyan rövid idő, néhány nap mulva a lányt lepellet, fátýollal végig takarva csakugyan átadták a francziának feleségül s az uraság csakugyan adott az új párnak egy rossz faházat, néhány juhot, egy sánta tevé, nagy nyalás zöldséget s több nemű apróbb háztartási czikkeket. Az urnó pedig gazdagon ellátta az új menyecskét pár aranypénzzel, papucscaal, hajfésűvel s egyéb szép sállal. A franczia nem győzött eléggé dicsé-

kedni, hogy ő mily boldog és megelégedett ember s hogy neki bizony esze ágában sincs Franciaországba elindulni.

Társai örültek a jó szerencsén, de mégis csak legjobban arra terjedt ki a figyelmök, hogy az uraság minden vonatkozás és aggály nélkül teljess szabadságot engedett társuknak mind nő-sülés előtt, mind nő-sülés után szabadon menni a szomszéd városokba, sőt még Asztrakánba is, Szinszilinszkit nem is említve, a mely pedig Tülmenköjától tíz napi járóföldre fekszik, úgy hogy a franczia épen egy hónapig volt távol, mikor jegyesének szülőt meglátogatta. Gondolták, hogy a nő-sülés ürügye alatt ők is hasonló szabadságot kaphatnának.

Mikor e fölött tanakodtak: épen akkor jött Mussza Nukhár bej ajánlata. Ez ajánlat elfogadása mellett több ok harcolt, mint ellene. Azt jól belátták lassankint, hogy Nukhár a vendégserzetet örve alatt meg akarja ugyan csalni Balán uraságot, de nem egyéb czélből, mint hogy a francziák pénzén magának jó üzletet csináljon. Pénzük volt vagy 1500 rubel; ha ezer rubellel Törökországba juthatnak, onnan már teljes bizalommal folytathatják utjukat, miután ott már franczia hatóságokat is találhatnak. A legrosszabb esetben pénzük ugyan elfogy, de közelebb jutnak Európához s a török — így hitték — elvégre még se oly vad és embertelen, mint az orosz hatóságok.

Bementek az urasághoz. Henri nagy komolyság színelésével adta elő a kis társaság kérelmét.

— Kegyes ur, a mi társunk boldogságát napról-napra szemlélve, elhatároztuk, hogy mi is megnősülünk s végkép itt maradunk a kegyelmes ur szolgálatában. Mi már annyit szenvedtünk, hogy bizony megkívántuk a nyugodalmat s nem is merjük, de nem is akarjuk többé a szabadulás kérelmével a kegyelmes ur haragját fölgerjeszteni, sőt inkább hálás szívvel ismerjük el, hogy olyan jó dolgunk, mint itt van, még soha sem volt, azért esedezünk tehát, engedje meg a kegyelmes ur, hogy mi a városba mehessünk, egy kis ajándékunkat valót vásároljunk, s aztán mindegyikünk, kiki a maga izlése szerint itt a környékben lányok után nézhessen. Mind egy nekünk, akár kalmuk, akár kozák, akár tatár lesz, csak legyen.

Az uraság semmi rosszat nem sejtve könnyedén beleegyezett az elhatározásba, sőt tíz-tíz rubelt ajándékozott is fejenként a francziáknak.

— Aztán hova akartok menni bevásárolni? kérdezé.

— Czáriczinba, ha kegyelmes ur megengedi.

Az uraság nem gyanított semmi rosszat. Természetesen találta a francziák elhatározását. Csak anny t jegyzett meg:

— Augusztsus eszején itthon legyetek a lovakkal együtt.

Mikor e beszélgetés történt: akkor julius tizedike volt. Tehát az uraság teljes három hetet engedett a kirándulásra.

Még az napon összekészülöttek a francziák. Apróbb szerszámaikat összerakták, zsebre tették, minden ruhájukat magukra öltötték vagy máhának kötötték, tarisznyákba elengedő élelmi szert készítettek, Nukhárnak megmondták, hogy ha lehet, négy nap alatt Csernyijárban, ha pedig ide nem lehet menni, nyolcz nap alatt mindenestre Czáriczinban lesznek, s aztán másnap kora hajnalban tizenketten lóháton utra indultak Szaszkykalkója felé.

Voltak pedig a francziák tizenegyen, miután nős társuk nem ment velük, a kitől, hogy fel-tűnést ne keltsenek, el sem bucsuztak. Hanem tizenkettediknek egy kalmuk ment velük, Zab-dirnak bizalmas embere, állítólag utmutatás czél-jából, de valószínűleg felügyelet végett. Annyit

KUBIKOLÁS A TISZAPARTON. — HERMAN OTTÓ VÁZLATA UTÁN RAJZOLTA BOROSS GYULA.

Kereskedelmi és iparbank (Zsótér-ház).

Károly-utca.

Széchenyi-tér. (Kiss-féle ház.)

Kereszt-utca.

Dugonics-sétány.

Szeged az árvíz előtt.

AZ ILLOVAY-FÉLE SZÉLMALOM. — GREGUSS IMRE RAJZA.

SEGÉLY AZ UTOLSÓ PERCZBEN.

FELSŐVÁROSI TEMPLOM ÉS ISKOLA. — GREGUSS IMRE RAJZA.

Szegedi árvizképek.

istalói szolgál, ki ez alatt szintén odaért, meg erősítette e fölvetést, ő kora reggel látta Károlyt, lámpájával, a tárnákba menni.

Keresésére indultak. Ebben rendszeresen kellett eljárni. Sipolással összehívták az örököt, s a bányaüreg kéznél levő alaprajza szerint felosztották magok közt a tárnákat s mindenki lámpával indult a részére kijelölt irányban. Két óra múlva a hét bejárta valamennyi tárnát s a központban találkoztak ismét. A fiut egyik sem találta. Az ellenőr, talán étvágy által sarkalva, abból akarta hagyni a dolgot, mondván, hogy a fiu talán mégis kisurrott, észrevétlenül s azóta csendesen otthon ül az anyjával. De Marcell, meg levén győződve az ellenkezőről, folytatni kívánta a keresést.

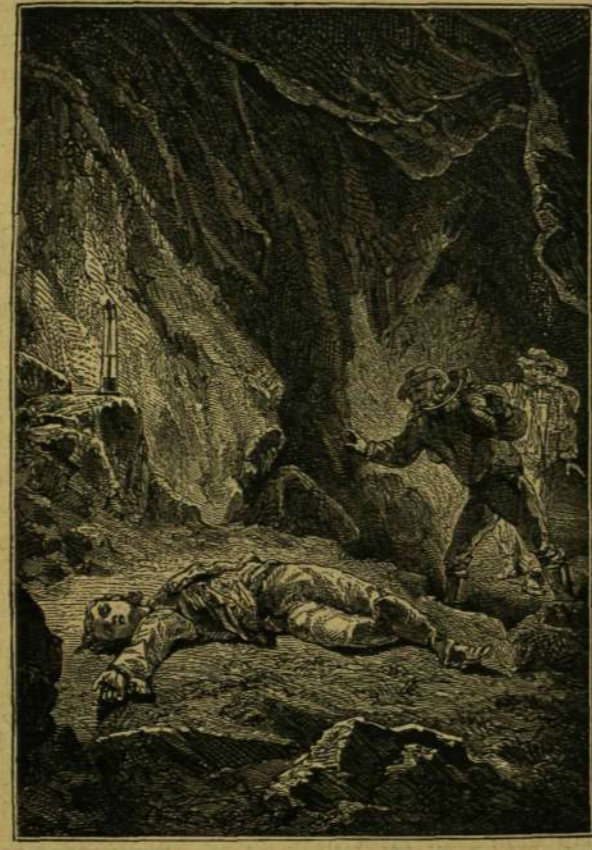
— Mi ez? kérde, a térkép egy osztályára mutatva, a hol egy darab kipontozva s a többi-től különböző színre volt festve.

— Ez a felhagyott bányarész, a hol a szenetég elvagyodása miatt már két év óta nem dolgoznak.

— Ah, felhagyott rész! Ott kell keresni!

A BÁNYAI ÉLETT.

A FÖLDÖN ELTERÜLVE...

Bizonyosan egy bogár után hajolt le s a talaj körülében sürűbb fojtó gáz megfojtotta.

Minden kísérlet, életre hozni a gyermeket, sikertelen maradt. Már négy-öt órája, hogy halva volt. S másnap este, egy új kis sir s stahladtai új temetőben mutatta, hogy a szegény Bauernének, férje után egyetlen fiát — utolsó reményét is elnyelte a kőszén-bánya Albrecht-aknája.

(Folyt. követc.)

Egyveleg.

A francia hadi zászlókat hivatalosan átvizsgálták s kijavították, különösen a trikolor kopott meg a német háború óta. A trikolor használata most 90 éves, először Lafayette hozta divatba, a köztársasági kék s piros rosettát egyesítve a királyság híres fehér színével XVI. Lajos Párisba hozatala alkalmával. A hadseregben a fehér zászló még néhány hóig tartott, de 1790 tavaszán a hajóhadnál a trikolor már hivatalosan alkalmaztatott s csakhamar azután a hadseregben is nemzeti szín lett. A háromszínű zászlóknál a kék szint Sz. Mártonnak tulajdonítják; ezt

ha az ember a fülét a készülékhez illesztette, voltak tisztán hallhatóak, hanem 15 lábnyira a készüléktől is, tehát az egész szobában, s valószínűleg még továbbra is, ha a gép nagyobb lett volna. Habár a készülék mint első példány még csak kezdetlegesen van összeállítva, mégis a kísérlet a „Times“ szakértőjének biznysága szerint teljes eredményre vezetett. A „Times“ szakértője azt hiszi, hogy e készülék segítségével az angol kereskedelmi és ipar-központok között való telephonikus összeköttetés nemsokára oly általános lesz, mint az Egyesült-Államokban. E készülék kombinációja az elektro-motographnak, melyet Edison már 1872-ben feltalált, s mely eddig csak a telegraphiai összeköttetésben használtatott.

A korán kelés ellen is jelent meg könyv egy német doktortól, ki a hosszú életű emberek példájára hivatkozik s kimutatja, hogy azok egy része, átlag nyolcvan száz közt, későn fektet le rendesen, de későn is kelt fel. Az olyannira egészségesnek mondott kora reggeli órák nézete szerint elgyengülést okoznak s ha nem is minden egyének, de a legtöbbrre nézve veszélyesek. — Ezen okoskodás ellen a „történelmi nevezetességgel“ nem bíró hosszuletiük és különösen a földmívelők példájára lehet hivatkozni, kik rendesen mind korán kelnek.

A volt Szegezből.

Nincsen egy hónapja, hogy még Szegezből beszélhettünk — ma már csak a voltról szólhatunk. Sok nyom, a melyet a kubikos targonczája ezelőtt négy héttel hasított, a kubikkal együtt ma már teljesen elenyészett, letűnt a négy heti mult homályába. A hullám, mely e multat teremtette, már azóta összecsofolódzott a Pontus Euxinus sós vizével — maga is sós lehetett a kétségbeesés könyveitől.

Képünk egy kis epizódot ábrázol a katasztrófa előtti napokból, a midőn a város közelete már csak egyetlen irányban, a védekezésben lüktetett; közigazgatás, törvénykezés, iskola szünetelt, a kenyérkereset megszünt; a „kényszermunka“ el volt rendelve. Ifja-véne, aprajagya mind a gáthoz sietett; föld, rőzse, karó voltak a jelszavak.

Az 1876-ki nagy árvíz kényszerítette a polgárságot, hogy a város felőli partokat az egész vonalon addig hallatlan magasságra fölemelje;

haladhat. Ezekben a szegedi népnek oly gyakori feladása van, hogy a felügyelet alig szükséges.

Kiki annyi földet visz, a mennyit elbir. A férfiak nagy targonczákkal, az asszonyok nagy kosarakkal, ifju leányok párjával egy-egy kosárral, a gyermekek apró kosárákkal jönnek-mennek — jöttek-mentek, mert már ez csak volt! De mégis volt köszönet ebben az erőfeszítésben, mert a tulsó oldalról betódult ár elől a nép ezrei ide menekültek, itt szorongtak addig, a míg az ide nyúló hajóhidon áttódulhattak, hogy — földönfutókká lehessenek.

h. o.

Szegedi képek.

Bizony szép város volt. Voltak részei, melyek már a nyugati nagy városok színezetét véselték magokon. — szép szabályos, egyenes utcák, terek, járdákkal, fasorokkal, élénk gazdasági életet mutató kirakatokkal, néhol nagy palotaszzerű épületekkel, melyekben elfért volna egy-egy felvidéki falu összes lakossága.

nyitár, a Dugonics-ter. De e terek szegélyét képező nagyobb házak megmaradtak, köztök Szeged legszebb és legnagyobb magánháza, a Kiss-féle ház a Széchenyi-teren, mely, mint szintén a sokat emlegetett Zsótér-féle ház is a kereskedelmi és iparbankkal, a nevezetesebb mentőszigeteket képeztek az árvészely idején.

Az itt közölt részletekből is meggyőződhetik mindenki, hogy Szeged az árvíz előtt azon az uton volt, a hol tekintélyes kulturavárosokkal állhatott volna meg egy sorban s lakói szorgalma, munkássága, takarékosága által ki tudja mi hamar válhatott volna azzá, a mivé egy kissé kalandos távirati hír szerint brüsszeli nagy bankházak hatalmas tőkepénzzel állítólag emelni akarták: világvárossá, a kereskedés központjává kelet felé.

A szép jövőt ígérő derült képekkel szemben mily elszomorító ellentétet képez az a pusztulás, melynek egyes részleteit többi képesportaink tüntetik föl!

Ama borzasztó éjjel, midőn földrengető

SZEGEDI ÁRVIZKÉPEK. — OMLÓ HÁZAK.

kiálta Marcell. Mintha parancsnok lett volna, úgy követték szavát s magát. Az akaratnak és elhatározottságnak mindig érezhető fölnye van az emberek kedélye fölött.

A felhagyott bányaüregben, mihelyt oda jutottak, érezhetően súlyos, nyomasztó, bűdös levegőt éreztek. Erős szén-savanyú-szag fojtotta őket s Marcell, a mint gyufát gyújtott és azt a talajhoz közel tartotta, a gyufa azonnal kialudt. Beljebb menni, szabad lélekzéssel nem is lehetett. Marcell tanácsára, ő és az ellenőr a Galibert-féle készüléket mindjárt nyakukra és szájukhoz illesztették s villanylámpáikkal befelé indultak. Egy negyedóra múlva vissza kelle térniök, hogy a készülékben a levegőt megújítsák, a mi erős fuvás által történt. Még eddig a fiut nem találták meg.

Végre mikor harmadizben tértek vissza — koronázta siker fáradozásukat. Egy sarokban halvány sugár, egy villanylámpa fénye csillogott. Oda futottak. A nedves kőszén-fal aljában, a földön elterülve, egészen megmeredve már, ott fektűt a szegény kis Karl, kékül arczczal, felduzzadt ajkakkal, — megfuladva.

használták az első királyok, a piros s Sz. Denis szent zászlójának színe, a fehér a Bourbonoké.

Az olcsó villanyos világítás kérdését, mint New-Yorkból írják, az annyi sok találmány fölfedezője, Edison megfejtette. Laboratóriumában 14 lángot, — mindenik fényereje 18—20 gyertyának felelt meg — egy kör alakú tartón egygyé foglalt össze. A fény fehér s oly erős, hogy ugyanannyi légszeszláng kétszeres világító erejének felel meg. Egy közönséges két és fél lőerejű gép képezi a regulatort. Edison szerint e világítás házi czelokra igen alkalmas s félannyi áron állítható elő, mint a mennyibe a légszesz-világítás kerül, a találmány azonban még mindig javításra szorul. A legnagyobb vívmány különben az egészben az, hogy sikerült a villanyfényt megosztásának problémáját megoldani.

Edison hangosan beszélő telephonia első példányát néhány nappal ezelőtt hozta át Londonba a feltaláló egyik unokaöccse, s ott nyilvánosan bemutatta. E telephon az ember vagy valamely hangszer szavát tetszés szerinti távolságra teljes erejében továbbítja. A márcz. 14-én a Lombard-uton levő 6. számú ház és a Princess-uton levő 3. számú ház között történt kísérletnél, a hol a vezető sodrony egy negyedórányi távolságra volt, a készülékbe belemondott szavak nemesak hogy közönséges módon, t. i.

A párisi kiállítás költségei. Tirard francia kereskedelmi miniszter a képviselőház költségvetési bizottsága előtt felvilágosítást adott az 1878-iki kiállítás számadásokról. E szerint a kiadások kerék-számban 55 millióra, a bevételek 30 millióra rugtak. A belépti díjak 16 milliót jövedelmeztek, a többi az eladott anyagból, Páris városa segélyezéséből és egy-két mellékjövdelemből gyűlt be. A deficit tehát 25 millió, mit az utolsó évi budget rendelkezési alapjából kell fedezni. Megjegyzendő egyébiránt, hogy e 25 millió hiánnyal szemben a kiállítás javára szolgáló 70 millió áll, mint az indirekt adók többlete s ez összegbe nincs is beleszámítva a párisi fogyasztási adó többlete. A minisztertanács legutóbbi tanácskozásából következtetve, körülbelül bevégzett tény, hogy a marsmezei palota le fog bontatni és e tér előbbi katonai czéljainak fog ismét átadni. Az előbbi kereskedelmi miniszter: Teisserenc de Bort terve, hogy ipar- és népművelő tárgyakra nézve a palotában muzeumot alakítsanak, nem talált az új kormánytól tetszésre. Ellenben a Szajna és a kiállítási palota fő-homlokzata közt ültetett szép kertek megtartatnak. A kiállítási palota, mint mondják, szintén 6 millió jövedelmet fog adni.

roppant erőfeszítéssel meg is tette s ezentúl mindenki eltelt bizalommal, annál is inkább, mert „szakértők“ mondták, hogy ily vizállás rendkívüli esemény, mely csak századok multával ismétlődik. De ime ez idén a folyó ismét áradt, felszállott a gát színeig, tehát túlhaladta az 1876-ki magasságot; a kényszermunka egy részét ide kellett fordítani s azok, akik az 1876-ki védekezést ismerték, már ekkor lemondtak a városról, menekülni s jó előre menteni igyekeztek. Fájdalom, ezeknek száma csekély volt; a nép zöme bizott az isten után a kubikos ásójában.

Képünk a város felőli part biztosítását mutatja. Míg közvetlenül a víz elé karók verettek be, ezek mögé rőzse-, szalma-, kukoricaszárnyalábok lettek elhelyezve s földdel letapasztva. A munka rendkívüli szaporasággal folyt, mert a nép a furkót, ásót nagyon ügyesen kezeli.

Az ásó, a voltaképeni „kubikos“, egyenes sorban, szabályosan és szakadatlanul emeli a földet s perczenként megtölti a targonczát, kosarat, zsákot. A hordozók egy soron mennek, a másikon jönnek, úgy hogy a töltögetés egyfolytában

* Onnan, hogy ezeket a munkásokat kőből = kubikól szerint fizetik.

A belvárosnak magasabban fekvő s tartóssabb anyagból emelt épületei meg is állották a harcokat az elemekkel, legfőljebb alacsonyabbakká váltak az által, hogy földszintjök eltűnt a felnőtt ár alatt. De a mi azonfelül maradt, jó menedékhelyévé vált a kiöntött szerencsétlen népnek. Egy-egy ilyen nagyobb épület száz meg ezer embernek mentette meg az életét.

Amaz utcák közül, melyekben aránylag kevesebb épület omlott össze, a Kereszt- és Kárársz-utczákat mutatja képünk, a vész előtti időből. Amaz a Tiszától vezet a régi buzatérre vagyis a mostani Dugonics-terre s számos nagy épületeivel egyike Szeged legszebb utcáinak. A másik nevét egy tekintélyes szegedi polgárcsaládról vette, melynek ott palotája van, tekintélyes régiséggyűjteménnyel, — a kereskedelmi élénk forgalmáról ismeretes.

A Dugonics-sétányt elöntötte az ár, maga Dugonics-szobra is vízben áll, a domb, melyre emelték, úgy szintén a kőtalapat el van borítva s maga a szobor mintha egyenesen a víz tükreire volna állítva.

A terek mind vízzel borítvák, mint a város-háztér — Szeged legmagasabb tere, — a Széche-

tompa morajjal szakított magának az áradat kaput a vasuti gáton, — kétségbeesve menekült a lakosság a félrevert vészharang szavánál, mely olykor belefutott az orkán süvöltő hangjába. A töltésről menekülő munkások és polgárok egy csoportját mutatja egyik képünk.

A rókusvárosi részlet igazán olyan mint a temető. Egy-egy kiálló háztető hasonlít a sirhalomhoz, a vízből kiálló gerenda pedig mintha egy-egy dülő sirkeresztnek vagy fejféának lenne része. Sok szegény ember lakott itt, kisiparosok, föld- és gyármunkások, vasuti és egyéb napszamosok. S laktak vályogból és vert sárfalakból épült kis házikókban, melyekkel könnyű munkája volt az áradatnak. Elmosta, mintha soha se lettek volna, a nád vagy zsindeletető jó ha uszva maradt a víz színén, legalább belejök kapaszkodhatott valaki, ha ugyan nem talála biztosabb menedéknek egy-egy fa kiálló ágait. E városrészből való a fehérlő-utcai részlet is, mely leginkább a híres szegedi szappanosoknak volt tanyája.

Az alsó-város sokban különbözött az előbitől. Itt jó módú földműves és birtokos néposztály lakott már, néhol téglával kevert vályog,

Egy határozat... 15 krajczár...

HIRDETÉSEK.

Kiadó-hivatalunk számára... Oppekli A. Wollzeile Nr. 22.

LUHI MARGIT-FORRÁS legtisztább szikéleges ásványvíz.

Hazánk ezen, vegyi összetételénél fogva nevezetes gyógyvizét a lélegző és emésztési szervek és idült huratos bántalmaknál...

ÉDESKUTY L. magyar királyi udvari ásványvíz-szállítónál

Budapest, Erzsébet-tér 7. sz.

Kollarits József és Fiai legelső kész fehérnemű, vászon, asztalnemű és szövött árny gyári raktárakban

az „YPSILANTI”-hoz Budapest, váci-utca 5-ik szám alatti áruházban,

kaphatók mindennemű kész férfi, női és gyermekfehérneműk, vásznak és asztalneműk

a legnagyobb választékban és kitűnő minőségben a legutányosb árakon.

Férfi-íngek, rumburgi, hollandi vagy irlandi vászonból...

Férfi-íngek, himzetek, madapolanból, melle vászonból...

Férfi-ínges ingek, dőja 1.50, 2.25, 3.50. Két külön gallérral 2.50, 3.50.

Férfi-ínges angol oxford-íngek, darabja 2.50, 4.75, két külön gallérral darabja 2.80, 5. fr.

Férfi-ínges, magyar, sárga vagy francia szabású, pamutból 1.20, 1.50, 1.75, vászonból 1.50, 1.60, 1.75, 2. fr.

Férfi-ínges, fehér vászon, tucattja 3.50, 4.50, 5. 6. 7. 8. 9. fr.

Férfi-ínges, fehér vászon, tucattja 3.50, 4.50, 5. 6. 7. 8. 9. 10. 12. fr.

Férfi-ínges, fehér vászon, tucattja 3.50, 4.50, 5. 6. 7. 8. 9. 10. 12. fr.

Férfi-ínges, fehér vászon, tucattja 3.50, 4.50, 5. 6. 7. 8. 9. 10. 12. fr.

Férfi-ínges, fehér vászon, tucattja 3.50, 4.50, 5. 6. 7. 8. 9. 10. 12. fr.

Férfi-ínges, fehér vászon, tucattja 3.50, 4.50, 5. 6. 7. 8. 9. 10. 12. fr.

Férfi-ínges, fehér vászon, tucattja 3.50, 4.50, 5. 6. 7. 8. 9. 10. 12. fr.

Férfi-ínges, fehér vászon, tucattja 3.50, 4.50, 5. 6. 7. 8. 9. 10. 12. fr.

Férfi-ínges, fehér vászon, tucattja 3.50, 4.50, 5. 6. 7. 8. 9. 10. 12. fr.

Férfi-ínges, fehér vászon, tucattja 3.50, 4.50, 5. 6. 7. 8. 9. 10. 12. fr.

Temesváry Mór cipőgyára

RUDAPÉNTEN, király-utca 1. r. b. no Országház háza. Hölgyeknek...

Lait de Beauté à la Glycerine. (Szépitő tej.)

Legkitűnőbb szer a pőrénések, bürszennék, részvörösség...

Crème Pompadour.

Az illatszerezet terén kitűnőségekkel való összeköttetésem folytán sikerült a világhírű...

Poudre de Serail.

testszinnek ifjú és természetes színezetet kölcsönöz s a legelősebb szem sem képes...

Vadász Fer. özv. utódánál.

Budapest, koronaherceg-utca 2. sz. a., a párisi házában kaphatók.

Igen fontos !! Vendéglős uraknak !! Igen fontos

A n. t. közönségnek, különösen pedig a n. t. vendéglős uraknak, kik kerti vagy fürdő helyiséggel rendelkeznek...

Schiller L. vászon- és divatterjesztő a „menyasszony”-hoz.

5230 Székesfehérvárott, a baromfi-piacban, a városház melletti épületben.

Asztali készletek legjobb minőségűben, poton áron.

5390 mtr. legúj. miták fr. cret. rfe. -35 -14

4800 m. kék fest szál. trka. -30 -16

3920 f. ripsz minden szab. -60 -30

3500 f. ripsz minden szab. -60 -30

3200 f. ripsz minden szab. -60 -30

2900 f. ripsz minden szab. -60 -30

2600 f. ripsz minden szab. -60 -30

2300 f. ripsz minden szab. -60 -30

2000 f. ripsz minden szab. -60 -30

1700 f. ripsz minden szab. -60 -30

1400 f. ripsz minden szab. -60 -30

1100 f. ripsz minden szab. -60 -30

800 mtr. f. sz. fehér chiffon rfe. -20 -10

6000 m. f. sz. fehér chiffon rfe. -20 -10

AZ ARANY SASHOZ.

DEUTSCH SÁNDOR

„az arany sashoz” ezimzett, Budapest, VI. ker. király-utca 26. sz. a. jóhírű

női divat- és kész ruhák-raktára ajánl dús választékot

női ruha-kelméket és kész női öltözékeket, továbbá vásznat, kanavászt, percail-árkat, hölgyek és urak számára való teljes felszereléseket...

Fünt emeltet árucikk a t. e. közönség kényelmére még kedvező feltételű részletfizetést melletti is adtuk el.

Videki megrendelések is fogadtatnak el és szövet-mustrák megküldetnek. Budapest, király-utca 26. szám.

TÜZI FECSKENDŐK ÉS SZIVATTYÚK ÁLLANDÓ TÁRLATA

GEITNER ÉS RAUSCH SZIVATTYÚ-GYÁR

Budapest, váci-körút 21 (57) az Ipar-udvarban

VIZMENTESÍTŐ SZIVATTYÚKAT ARVIZOK ÉS VIZARADÁSOK ESETÉRE.

HÁZI, UDVARI ÉS GAZDASÁGI KÜTAKNAK. BÁNYA-, AKNA- ÉS GYÁRI SZIVATTYÚKNAK.

MÉLY KÜTAKNAK

FÜRDŐK, ÜRSZÉKEK ÉS VIZELDEK ZUHANYOK ÉS SZÖKÖKUTAK.

TÜZI, KERTI STB. FECSKENDŐK. TÖMLÖK, CSÖVEK ÉS MINDENMÉ SZIVATTYÚ-ALKATRESZEK.

HOFF JÁNOS-féle egyedül valódi, első maláta kivonat-melleczukorkák.

A HOFF JÁNOS-féle maláta kivonat-melleczukorkák, gyöngítő köhögésnél kiválóan jöhatásnak, a nyálkát oldják s a mellet a nehéz légzéstől megszabadítják.

Maláta kivonat-egészségi sör, gyöngítő és erősítő. Süritett maláta kivonat tüdőbetegeknek.

Gyomor bajokban.

Hoff János, császári királyi udvari maláta készítmény-gyári raktárának, Budapest, kalap-utca 10-ik szám.

Már huzamosabb idő óta szenvedtem rekedtségben és elnyálkásodásban, mig nem az ön gyógyhatású egészségi sörözhöz és maláta kivonatához nem folyamodtam...

Kell Ferenc. Raktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. April hó 10-iktől fogva az üzlethelyiség a szibárus-utca 7. sz. alatt lesz, a m. k. főpostával szemben.

Au Petit St-Thomas PARIS

Bue du Bac PARIS

A legrégebbi a francia főváros nagy divat-telepei között, s a párisi magas körök hölgyei által pártfogolva, már majdnem egy évszázada óta előnyösen ismeretes...

Au Petit St-Thomas

A tavaszi idényre.

ALTER és KISS

királyné ő felsége udvari divatárú-szállító Budapesten, ajánlják a dús választékban raktárakban levő, most érkezett legújabb gyapju- és selyem-ruhákalméket, továbbá kész francia minta-ruhákat, valamint különféle tavaszi felöltöket.

Megrendelések kész ruhákra a legrövidebb idő alatt teljesítetnek; kelme-minták kívánatra bérmentve megküldetnek.

A sok ezer fiatal ember között, kik a Winkelmayer-féle bojtortorjángyökér-esszencia; által néhány nap alatt erős szakkált nyertek, van egy néhány, kik e szer segítségével akkora az állt és hajzatot kaptak, miszerint ajánlat tette nekik, hogy magukat különböző városokban bemeneti díj mellett mutogassák.

Csupán azon körülménynek, hogy e szer hatás minden polgáros államban érvényesült, tulajdonítható a parókák s egyáltalán minden kamás haj használatának évről-évre történő gyérülése; miután azt, a mi eddig hamis volt, most valódi minőségben lehet megszerezni, erre vonatkozólag számos elismerő irattal bírok s azokat mindenki kívánatra előmutatom. Ki lettem mar tüntetve a tudomány és művészet arany érdeméi is.

ÁRAK: Egy üveges bojtortorjángyökér-esszencia 50 kr.; egy üveges bojtortorjángyökér-esszencia 40 kr.; egy üveges bojtortorjángyökér-esszencia 30 kr. Szállítónak 10 kr. költsé a csomagolástól.

Skálitásokat az egész beklődése vagy postai utánvét melletti (de 1 frt) nem kevesebbet, pontosan eszközöl a körponti raktár: I. Winkelmayer, Bécsben VI. Gumpendorferstrasse 159.

Kapható még: Budapest: Török J. gyógyszer. király-utca 7. Temesvári: Jácsony Ernő, gyógyszer. Kolozsvár: Székely Miklós gyógyszerész. Győngyösi: Mészáros Miklós, gyógyszer. Pozsonyban: Karrer Z. úlnászár, halászlápa 216. Zágrán az Mittelbach S. gyógyszerész.

Kérem mindenképpen határozottan a Winkelmayer J. bojtortorjángyökér-esszenciáját kérni, s mind a maga ügyét, hogy mindegyesüvencs nevem és lakcímem rajta legyen.

MÖSSMER JÓZSEF

rumburgi vászon raktára, a „menyasszonyhoz.” Budapest, koronaherceg- (uri-) és szibárus-utca sarkán 12-ik szám, a főposta-épület átellenében, 5246

ajánlja tavaszi évadra dús felszerelt vászon- és kész fehérnemű-raktárát házi szükségletre, nemkülönbön teljes menyasszonyi készletre, legelősebb szabott árakon.

Árjegyzékek és minta-küldemények kívánatra bérmentesen megküldetnek. Megrendelések legjobban és legpontosabban eszközöltenek.

Keresztelési, születési és névnapj s ünnepi ajándékokra ajánlható.

Gróf Waldstein-sorsjegyek

Kiadva 1847-ben a következő két váltóház által:

Rothschild M. A. és fiai Frankfurt, és Sina Simon G., Bécsben,

hol valamennyi nyeresémet ki is fizették. E papír mai napság az Osztrák-Magyar birodalom legrégebb sorsjegyei közé számítatik, s azon kiváló előnnyel bír, hogy 1880-ban kétszer, 1881-ben pedig háromszor fog huzatni.

Ha tekintetbe vesszük, hogy a most lejárt 50 forintos 1839-ki Rothschild-sorsjegyek majdnem 4-szeres árukra emelkedtek, bizonyára föltehető, miszerint e sorsjegy is, mely szintén már 32 éves, nagymértvű emelkedésnek nézhet eléje, annyival inkább, miután belőle csak igen kevés létezik forgalomban, s a régiebb tulajdonosok semmi áron sem válnak meg azokról.

Én tehát azon előnyös intézkedést tettem, hogy részjegyeket adok ki

à 12 forintért ötöd Waldstein-sorsjegyekre.

Ily részjegyek tulajdonosai az utolsó húzásig valamennyi nyeresémre (a legkisebbeket is beleértve) játszanak, mindenki nek szabadságára hagyván, a részjegyeket 1885-től kezdve, ha a szám nem lesz kihuzva, a 8 frtjával visszaadni, a mint én különben azokat minden időben pontosan a napi árfolyam szerint vissza is váltom.

Tehát 10 húzáson, melyek az 1885-dik évig játszanak, nem kockázhatnak többet, a legkedvezőtlenebb esetben négy frtnál; egy oly kombináción, mely eddig nem nyújtottat a t. közönségnek.

Lotto-gyűjtődék és dohánytözsédek, valamint állandó vidéki kereskedőknek e sorsjegyek bizományi eladásra átadatnak. 5259

Kövesdy Móríciz bankháza
BUDAPESTEN.

A VÉRÉS PÉNZ.
Regény.
Írta
William Cobb.
Fordította
Csukási József.
Ára füze 1 forint.

Értesítés a husvéti hiálításról.
A legújabb **husvéti tojások** mindenféle csokoládéval, cukorral, mandulával, kókossal, és mindenféle gyümölcsökkel készült. A tojások mindenféle csokoládéval, cukorral, mandulával, kókossal, és mindenféle gyümölcsökkel készült. A tojások mindenféle csokoládéval, cukorral, mandulával, kókossal, és mindenféle gyümölcsökkel készült.

HEKTOGRAPH.
Felülmúlhatatlan, es. k. kizárólagosan szab. többszörösítő-készülék. A hektograph kiválóan célszerű ügyvédek, jegyzők, hivatalok, katonai és iskolai hatóságok, biztosító-társaságok, vasuti és jászág-kezeléseknek, zenészek, mérnökök, közéleti előjáróságok, üzletemberek stb. efféléknek. Sokszorosan meg lett próbálva, a legkiválóbb európai lapok által dicsőreleg ajánlva, s föltöttebb gyakorlatinak elismerve. A többszörösítési eljárás igen egyszerű; nem kell hozzá se másoló-sajtó, se előkészített (preparált) papír, s nem is szükséges az utóbbit megnevesíteni. — Valamely eredeti irománnyal, rajz vagy hangjegy stb. effélérről igen egyszerű és meglepő módon 10—15 perc alatt 50—80 világos, tiszta példány, egyszerre több különböző színű tintában, fekete-kékben is, többszörösíthető.

Óvás! A készülék az európai államokban szabadkozva van, s annak minden szekrénykéje egy odaforrasztott dombornyomatú sárgaréz-ragjegyben a m. k. és es. k. kizárólagos szabadalommal van ellátva. Utánzótt, a családiaság hasonlító, értéketlen készülékeknek föl nem jogosított egyének általi eladására a közönség óvólag figyelmeztetik. — Ismét-eladók és szilárd képviselők kerestetnek. Írásbeli tudakozódásokra azonnal válasz adatik. Másolatokat minták gyámságot ingyen küldök.

LEWITUS JÓZSEF, Bécs, I. Babenbergerstrasse 9.

Az 1878-ki párisi és több hazai iparkitáltásban kiténtetett.

Háztartásban nélkülözhetlen!!!
Legújabb szerkezetű, Magyarország s Ausztriában szabadalmazott

takarék - tűzhelyek
écszek vagy közszénfűtésre 50% tüzelőszer-megtakarításal. Azon kívül mindennemű egyéb szerkezetű asztal-alaka és közönséges **takarék-tűzhelyek** és más fűtőberendezések 3 frttól egész 600 frtig, továbbá **mosókatlanok, esővek** és egyéb e szakba **vágó tárgyak** és eszközök a legolcsóbb gyári árak mellett kaphatók.

Brucky József,
fűtőműszer és lakatos-áru gyárában,
Budapest IV. ker., haltér.
Vidéki megrendelések utánvétel. 5261

MORISON PILULÁI
a legjobb gyógyszer képezik, s milliókra menő, csodával határos gyógyításokat eredményeztek.

Jó hatással vannak minden emésztési zavarok, étel iránti undor, közhány és szű, sárgaság, máj-baj, vesefájás, aranyér, aranyér-sípoly, hátfájás és rendkívüli ugulás ellen, továbbá daganatok, vizi-betegség stb. ellen.

Morison pilulái csupán növényi anyagokból vannak összeállítva, és hatással bírnak a vérre, midőn azt tisztítják s a romlott nedveket ujjakkal és egészégessekkkel pótolják.

Az Angliában halhatatlanná lett Morisonnak 4 krajczáros aláírások után bálából emlékszóbrót emeltek, a mely a brit kollegium előtt áll, s London városának egyik díszét képezi.

Fő-ügynökünk Ausztria-Magyarország számára **Grosse önya ur, Krakóbán,** kizárólag a kereskedők s minden ismét-eladók nagyobb megrendelések tétele végett utasítatnak.

1 pár kis doboz 1 frt 60, 1 pár nagy 3 frt 60, 1 doboz per 80 kr. 5097
Az angol egészségügyi kollegium.

Csak 7 forint 50 kr.

Ezt hallani, látni és bámulni!

Egy valódi angol-indiai alpacca-écszi asztali készlet, melyet sok háztartásban lehetne az egészégrentő pakfong-kannalakkal fölcserélni, s a mely az alábbi 60, elpusztíthatatlan, valóban gyakorlati tárgyokból áll. India-alpacca az egyetlen fém, mely mindig az ezüsthöz hasonló féhérségben marad. A készlet a következőkből áll:

- 12 db nehéz evőkanál,
- 12 db nehéz kávékanál,
- 12 db asztali villa, fekete nyellel,
- 12 db asztali kés,
- 1 db tejmerítő, nehéz,
- 1 db levezerítő, nehéz,
- 1 valódi china-ezüst ezukorhintő,
- 1 valódi china-ezüst ezukoresipető,
- 2 db china-ezüst gyertyatartó,
- 2 db china-ezüst tojaspohárka,
- 1 db tea-szűrő, china-ezüstből,
- 1 pompás sótartó,
- 1 ezukorszelemez, 1 tea-szelemez,

Mind a hatvan tárgy csak 7 frt 50 kr. a china-ezüst-áruk vég-eladásában, Bécs, II. Praterstrasse 16. 5207

A FRANKLIN-TÁRSULAT
magyar irodalmi intézet kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4-ik szám.) megjelenés és minden könyvtáránál kapható

IPAROS-GAZDAK KÖNYVE.
Az iparos-gazda családok számára.
RAJZOKKAL ELLÁTVA.
Írta
KUBINYI LAJOS.
Ára füze 70 kr.

Csak 5 frt o. é.
mind összesen:
14 berini rőf sötét ruhakelme,
1 női nagykendő szálard gyapjából,
1 elegáns nagy fejendő, gyapjából,
3 fehér női kendő, tiszta vászon,
1 pár finom téli kezttyű, bélével,
1 fehér seylon női nyakkendő.
Mindet együttvéve postai utánvét mellett 5 o. é. frtirt szállítja a **szövött árak raktára,**
Bécsben, 5114
Praterstrasse 16.

EPILEPSIE
(nehézkör) levél útján gyógyítatik **dr. KILLISCH** külföldi orvos által Orszá-ban, Neustadt.
Eddig több mint 11,000 eset gyógykezelve. 4925

Arez-kiütések
pőrsenések, pattanások, szétszórtan álló vörös kemény, vagy genyedésbe ment csomócskák, fakadékok; fekete pontok sziros bőrrrel; vörös orr; rezes kiütések csahatatlán gyógyulásra találunk **Rottmanner J.** gyógyszerész szepítő vize által. Használati utasítással, mely tartási rendszabályokkal és tudományos kezeléssel. Egy üvege 3 frt. Magam is e kiütésekben sok évig szenvedvén, végre sikerült oly szert fel-találnom, mely e bajtól tökéletesen megszabadított.

Megrendelésnek: a kitérő-megjelölés, továbbá a kor, fog-lalkozásom és táplálkozás, ha az illető erőteljes-e vagy gyöngre szervezeti, s nincs-e egyéb beteg-ség? Három papírforint beküldése mellett bérmentes szállítás. Kivá-natra e szepítő víz alkatrattal, va-lamint annak egyszerű készítési módja is kitérő levélben megküldetnek. 5139

Römhild Thüringában.
Rottmanner J. gyógyszerész.

VASÁRNAPI UJSÁG

Előfizetési feltételek: **VASÁRNAPI UJSÁG** és **POLITIKAI UJDONSÁGOK** együtt: egész évre ... 12 frt félre ... 6 • Csupán a **VASÁRNAPI UJSÁG**: egész évre ... 8 frt félre ... 4 • Csupán a **POLITIKAI UJDONSÁGOK**: egész évre ... 6 frt félre ... 3 •

15-dik szám. 1879. **BUDAPEST, ÁPRIL 13.** **XXVI. évfolyam.**

Szeged hajdan és az imént.
II.
Ha az ember a multban, mikor még a magas házak a kilátást körül nem szegélyezték, a szegedi városház tornyába fölment, a távol vidéken széttekintve, óra hosszat szemlélődhetett a róna síkság szépségeiben.

Egy jó távcsövel, éjszakra láthatta Pusztaszert, ettől nyugatra a magas felső tanyákat homokmagaslatok tetején, egész nyugatra kékelték a szegedi alsó tanyák. Visszaforulva éjszakkeltől kigyózdott a Tisza ezüst sikkja, a füzes par-

tok zöldjében itt-ott el-eltünve, majd ismét előbukkanva. Egész keletre a Maros vonala kanyargott, mindkettő életet, kincseket, hajókat hordván a hátán; az év legutóbbi szakában ez utóbbi is hajókázható lévén.

A leirt tájtól délre, Kanizsa felé tünt el a Tisza. Mind e szélső láthatárokon belül, sok érdekes pont, történeti és ősi nevű falvak, halmok, tavak, rétek, erek váltakoztak. Éjszakra a most elpusztult Tápé község, Kemesrét, ettől jobbra tekintve a tápai rét, Lebő, Leme, Vetyehát szigetek a rétek közepén. Jobbra Sövényháza, Szekhalom, Dócz, Ányas, Szatymaz, Óthalmom magaslatai. Távolabb Kistelek s még ezen túl a

Péteriig terjedő szegedi tanyák. Ezekről nyugatra Csöngöle, Mérges erdő; délnyugatra Ruki, Ásott halom; beljebb ugyanezen felkörben Madarásztó, Nagyszéksós, Kiszéksós, Fehértó, Fertő tavak. Délre Paphalma, Bodonrét, Rószke, Szent-Mihálytelek kertészségek, a Maty-ér, ezen a Máté-híd, 30—40 ölnyi hosszú erős, régi kő-építmény. Ezeknél közelebb, a város alatt, a Hattyas és Ballagi tó, Tompa sziget, Vödörös-ház; s egész közel az alsó Kis Tisza-ág, s a Boszorkányisziget. Keletre, túl a Tiszán, Uj-Szeged, túl a Maroson az ugynevezett Marostó, innen az ugynevezett Tünderhát; az uj-szegediek földjei, a Királyicza. Mindezek többnyire Szeged város

A KIRÁLY A SZEGEDI MENEKÜLTEKNÉL.